

Наукові перспективи
Видавнича група

СУСПІЛЬСТВО ТА НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ

№ 2(22)2026

*Тернопільський національний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України*

Видавнича група «Наукові перспективи»

*Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління*

Християнська академія педагогічних наук України

«Суспільство та національні інтереси»

№ 2(22) 2026

Київ – 2026

ISSN 3041-1572 Online

УДК 0/3+7/8]:001.31](477)(051)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-2\(22\)](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-2(22))

“Суспільство та національні інтереси”: журнал. 2026. № 2(22) 2026. С. 1632.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України # 920 від 26.06.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки; 281 Публічне управління та адміністрування

Рекомендований до друку Президією Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління (Протокол від 04.02.2026 № 3/2-26)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання, Асоціації науковців України, Інституту освіти Азербайджанської Республіки

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів освітніх, гуманітарних наук, громадського здоров'я, публічного управління та адміністрування з метою їх впровадження у сучасний освітній простір

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Теренда Наталія Олександрівна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)

Члени редакції журналу серії «Громадське здоров'я»:

- **Іншакова Ганна Вадимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Керецман Анжеліка Олексіївна** – кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної медицини та гігієни медичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
- **Ковальська Оксана Романівна** - кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я Львівського національного медичного університету імені Далини Галицького (Львів, Україна)
- **Корильчук Неоніла Іванівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Нагорна Антоніна Максимівна** - доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, лабораторія епідеміологічних досліджень, профпатології та моніторингу професійного здоров'я ДУ «Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва НАМНУ» (Київ, Україна)
- **Панчишин Наталія Ярославівна** - кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Сатурська Ганна Степанівна** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Трущенко Людмила Вікторівна** - доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- **Шульгай Аркадій Гаврилович** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)

СЕРІЯ «Публічне управління та адміністрування»

- Svysiuk O.V., Herasymchuk Yu.P., Kukharonok S.S., Suvorova L.K.** 932
INFORMATION HYGIENE AS A COMPONENT OF NATIONAL SECURITY IN A PERIOD OF HYBRID THREATS
- Антипенко І.В., Зіневич О.І.** 943
*ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ:
ЗМІСТОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНА-
ЧЕННЯ*
- Бублій М.П., Статівка Н.В.** 953
*СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВ-
ЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ*
- Бурунова О.А.** 966
*СИСТЕМА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ В
ПОЛЬЩІ*
- Гайдученко С.О., Шульський І.В.** 979
*ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД В УКРАЇНІ*
- Ганущин С.Н.** 989
*ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВИХ СЕРВІСІВ ЯК ПЕ-
РЕДУМОВА ЗРОСТАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ НАСЕЛЕННЯ*
- Гасан О.В.** 1001
*ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ВПЛИВУ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ
ПІДТРИМКИ НА СТАБІЛЬНІСТЬ СІМЕЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
У КРИЗОВИХ УМОВАХ*
- Грицанюк В.** 1013
*ЕКОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ СТАН-
ДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ*

2(22)
2026

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

ISSN 3041-1572 Online

УДК 364:504(4)

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-2\(22\)-1013-1022](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2026-2(22)-1013-1022)

Грицанюк Віта кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, <https://orcid.org/0000-0001-7066-0600>

ЕКОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Анотація. У статті розглянуто екологічний вимір соціальної роботи в системі соціальних стандартів Європейського Союзу з акцентом на формування та розвиток екосоціального підходу як відповіді на сучасні соціальні й екологічні виклики. Обґрунтовано, що зміна клімату, деградація довкілля, забруднення природних ресурсів та екологічні катастрофи дедалі частіше виступають чинниками соціальної вразливості, нерівності та порушення прав людини, безпосередньо впливаючи на сферу соціальної роботи. Підкреслено, що європейські соціальні стандарти, не формулюючи прямих екологічних вимог до соціальної роботи, інтегрують екологічний компонент через принципи соціального захисту, недискримінації, соціальної справедливості та сталого розвитку.

Особливу увагу приділено аналізу ключових політико-нормативних документів Європейського Союзу, зокрема Європейського стовпа соціальних прав, Європейського зеленого курсу, Механізму справедливого переходу, Хартії основних прав Європейського Союзу, Європейської соціальної хартії та Порядку денного ООН у сфері сталого розвитку до 2030 року. Ці документи формують нормативне підґрунтя для включення екологічної відповідальності у соціальну політику та професійну практику соціальної роботи. Акцентовано роль соціальної роботи у підтримці громад і вразливих груп населення, які зазнають непропорційного впливу екологічних ризиків і соціально-екологічних трансформацій.

Актуальність екосоціального підходу особливо посилюється для України в умовах європейської інтеграції, повномасштабної війни, повоєнного відновлення та масштабних екологічних збитків, спричинених воєнними діями. Обґрунтовано, що адаптація європейських екологічних принципів у національну систему соціальної роботи сприятиме зміцненню соціальної згуртованості, захисту людської гідності та формуванню екологічно й соціально справедливих відновлювальних процесів.

Ключові слова: соціальна робота; екосоціальний підхід; зелена соціальна робота; соціальні стандарти Європейського Союзу; екологічна справедливість; сталий розвиток; соціальна вразливість; права людини.

Hrytsaniuk Vita PhD in Political Science, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Social Work, Management and Social Sciences, Lviv State University of Life Safety, Lviv, <https://orcid.org/0000-0001-7066-0600>

THE ENVIRONMENTAL DIMENSION OF SOCIAL WORK WITHIN THE SYSTEM OF EUROPEAN UNION STANDARDS

Abstract. The article explores the environmental dimension of social work within the system of social standards of the European Union, focusing on the formation and development of the ecosocial approach as a response to contemporary social and environmental challenges. It is argued that climate change, environmental degradation, pollution of natural resources, and ecological disasters increasingly function as determinants of social vulnerability, inequality, and violations of human rights, thereby directly affecting the field of social work. The study emphasizes that European social standards, while not formulating explicit environmental requirements for social work, integrate environmental concerns through principles of social protection, non-discrimination, social justice, and sustainable development.

Special attention is paid to key EU policy documents, including the European Pillar of Social Rights, the European Green Deal, the Just Transition Mechanism, the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Social Charter, and the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development. These frameworks collectively establish a normative basis for incorporating environmental responsibility into social policies and professional social work practice. The article highlights the role of social work in supporting communities and vulnerable groups disproportionately affected by environmental risks and socio-ecological transformations.

The relevance of the ecosocial approach is particularly significant for Ukraine in the context of European integration, full-scale war, post-war recovery, and escalating environmental damage caused by military actions. Environmental risks are increasingly intertwined with social exclusion, poverty, and reduced access to safe living conditions, health care, and social services. The article substantiates that adapting European ecosocial principles to the national system of social work can enhance social cohesion, protect human dignity, and promote environmentally and socially just recovery processes.

The study concludes that the environmental dimension of social work constitutes an essential component of modern social standards of the European

виміру в соціальну роботу, визначити ключові теоретичні орієнтири та виявити напрями подальшого розвитку професії в контексті європейських соціальних стандартів. У працях вітчизняних дослідників розглядаються теоретичні засади та практичні механізми формування екологічного підходу в соціальній роботі. Зокрема, Т. Семигіна у дослідженні «Чому соціальна робота набуває зеленого кольору?» аналізує становлення та еволюцію концепції зеленої соціальної роботи (green social work) як міждисциплінарного напрямку, що поєднує принципи екологічної справедливості та сталого розвитку у професійній діяльності соціальних працівників [1]. Авторка виокремлює дві основні стратегії втручання – проактивну, спрямовану на запобігання екологічним ризикам, та реактивну, орієнтовану на кризове реагування в умовах екологічних і техногенних катастроф, а також наголошує на важливості інтеграції екологічної проблематики в освітні програми підготовки фахівців соціальної сфери.

Практичний вимір екосоціального підходу розкрито у дослідженнях Л. Шульгіної та З. Удич, які демонструють потенціал екологічних ініціатив на рівні громад як інструменту зміцнення соціальної згуртованості, розвитку інклюзивного середовища та підвищення якості життя населення [2]. Таким чином, зелена соціальна робота постає як нова парадигма професійної діяльності, у межах якої екологічні та соціальні функції інтегруються задля комплексного покращення якості життя населення.

Науковець Ingo Stamm у своєму дослідженні «Human Rights–Based Social Work and the Natural Environment: Time for New Perspectives» обґрунтовує необхідність інтеграції екологічного виміру в соціальну роботу, засновану на правах людини, як складової сучасної екосоціальної парадигми. Автор підкреслює значущість колективних прав, зокрема права на безпечне та здорове довкілля, визнаного ООН, та його вплив на соціальну політику і практику. Підсумовує, що без урахування екологічної справедливості та принципу сталого розвитку реалізація прав людини й досягнення соціальних змін є неможливими [3].

У статті «Green Social Work and Sustainable Development Goals: Global to Local Perspectives» науковці V. Kumar та M. Suhel розглядають концепцію «зеленої соціальної роботи» як перспективний напрям розвитку професії в умовах глобальної екологічної кризи. Дослідники акцентують увагу на тісному взаємозв'язку екологічних проблем – зміни клімату, стихійних лих, втрати біорізноманіття та забруднення довкілля – із соціальними викликами, зокрема бідністю, нерівністю та соціальним виключенням. Особливий наголос зробили на вразливості маргіналізованих груп населення, які найбільше потерпають від екологічних і соціальних трансформацій. У публікації обґрунтовується необхідність інтеграції екологічного виміру в

ООН, зокрема ініціативи Комітету ООН з прав дитини, спрямовані на роз'яснення зв'язку між правами дитини, довкіллям і зміною клімату. Такі матеріали дозволяють глибше осмислити обов'язки держав і визначити групи, які зазнають непропорційно сильного впливу екологічних змін. У цьому контексті показовим є поширення в політичному та громадському дискурсі поняття «екологічні права дитини», яке охоплює як права сучасних дітей, так і майбутніх поколінь.

Для соціальної роботи принципово важливо враховувати не лише вплив екологічної деградації та кліматичної кризи на вразливі групи населення, а й правозахисні наслідки заходів, спрямованих на протидію цим процесам. Реалізація проектів у сфері відновлюваної енергетики, зокрема гідро- чи вітроенергетики, може створювати загрози праву на землю та засоби існування місцевих громад. У таких ситуаціях соціальні працівники можуть відігравати роль посередників і захисників, підтримуючи громади в процесах відстоювання справедливої компенсації відповідно до стандартів прав людини. У країнах з вищим рівнем доходів кліматична політика також може мати непрямі соціальні наслідки, зокрема через зростання цін на енергоносії та обмежений доступ до якісної їжі для людей, що живуть у бідності. Соціальна робота в цьому випадку спрямовується на захист соціально-економічних прав постраждалих і пом'якшення додаткових форм нерівності, спричинених кліматичними трансформаціями [3].

Окрім аналітичної функції, права людини можуть слугувати безпосередніми інструментами дії та адвокації. Звернення до міжнародних і регіональних механізмів захисту прав людини є важливим напрямом екологічно орієнтованої соціальної роботи. Наприклад, у практиці кліматичного права вже фіксуються спроби притягнути держави до відповідальності за бездіяльність щодо зміни клімату через систему прав людини. Так, у справі *Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Other States* шість молодих заявників подали скаргу до Європейського суду з прав людини проти 33 держав за недостатні кліматичні дії, які, на їхню думку, порушують їхні основоположні права (включно з правом на життя та здоров'я) [6]. Такі правові ініціативи можуть бути підтримані або ініційовані соціальними працівниками у співпраці з дітьми та молоддю.

Важливим інструментом прямої дії залишаються й альтернативні звіти громадянського суспільства з прав людини. Зокрема, у звітах щодо дотримання прав дитини дедалі частіше аналізується вплив зміни клімату на право на життя та розвиток. Участь соціальних працівників у підготовці таких документів, зокрема через діяльність неурядових організацій, сприяє інтеграції екологічного виміру в правозахисний дискурс. Таким чином, протидія кліматичній кризі стає невід'ємною складовою адвокації прав дитини та практики соціальної роботи, заснованої на правах людини.

Європейські соціальні стандарти не формулюють окремих екологічних вимог до соціальної роботи, однак інтегрують екологічну проблематику через принципи соціального захисту, недискримінації та екологічної справедливості. Як ми зазначали вище, особливо це проявляється у підходах ЄС до зміни клімату, сталого розвитку та «справедливого переходу», де соціальна робота розглядається як інструмент підтримки громад і вразливих груп, що зазнають непропорційного впливу екологічних ризиків.

Сучасний екосоціальний підхід у соціальній роботі формується в межах ширшої європейської соціальної політики, що поєднує соціальний захист, права людини та екологічну відповідальність. Важливу нормативну основу цього підходу становлять ключові документи Європейського Союзу та міжнародні акти, інтегровані у європейські політики.

Одним із базових документів є Європейський стовп соціальних прав (European Pillar of Social Rights), який закріплює 20 принципів у сферах рівних можливостей, справедливих умов праці та соціального захисту [7]. Хоча документ не містить прямих екологічних норм, він визнає право кожної людини на гідні умови життя, доступ до соціальних послуг і соціальну безпеку. У контексті екосоціальної соціальної роботи екологічні ризики (забруднення, кліматичні зміни, дефіцит ресурсів) розглядаються як фактори, що посилюють соціальну нерівність і вразливість, а отже прямо стосуються реалізації принципів цього правового документа.

Важливе місце у формуванні інтегрованого екологічного підходу займає Європейський зелений курс (European Green Deal), спрямований на досягнення кліматичної нейтральності ЄС [8]. Документ наголошує на необхідності поєднання екологічної політики із соціальною справедливістю, підкреслюючи, що екологічні трансформації не повинні поглиблювати соціальну нерівність. У цьому контексті соціальна робота розглядається як інструмент підтримки громад, адаптації населення до змін, а також профілактики соціальних ризиків, спричинених екологічними кризами.

Соціальний вимір екологічної політики ЄС деталізується через Механізм справедливого переходу (Just Transition Mechanism) та Фонд справедливого переходу (Just Transition Fund) [9]. Ці інструменти спрямовані на підтримку регіонів і працівників, які зазнають негативних наслідків переходу до «зеленої» економіки. У межах зеленої соціальної роботи це передбачає соціальний супровід, сприяння зайнятості, професійну переорієнтацію та зміцнення соціальної згуртованості в громадах.

Нормативну основу соціальних прав у ЄС закріплює Хартія основних прав Європейського Союзу, яка гарантує людську гідність, право на соціальний захист, охорону здоров'я та належні умови життя [10]. Хоча право на безпечне довкілля прямо не сформульоване, воно розглядається як необхідна

умова реалізації соціальних і економічних прав, що є принципово важливим для екосоціального підходу в соціальній роботі.

Важливим є також положення Європейської соціальної хартії Ради Європи, яка закріплює право на охорону здоров'я, соціальний захист і гідні умови життя [11]. У сучасному тлумаченні Хартії екологічні умови проживання визнаються складовою соціального благополуччя, що посилює аргументацію на користь інтеграції екологічного виміру в соціальну роботу.

Окреме значення має Порядок денний ООН у сфері сталого розвитку до 2030 року, цілі якого інтегровані в політики ЄС [12]. Цілі сталого розвитку, зокрема подолання бідності, забезпечення здоров'я, зменшення нерівності, сталий розвиток громад і боротьба зі зміною клімату, формують міждисциплінарну рамку екологічного підходу в соціальній роботі.

Таким чином, європейські соціальні стандарти створюють нормативне підґрунтя для розвитку зеленої соціальної роботи, поєднуючи соціальні права, екологічну справедливість та принципи сталого розвитку.

Аналіз європейських соціальних стандартів засвідчує, що соціальна робота в Європейському Союзі формується на основі поєднання соціальних прав, екологічної відповідальності та принципів сталого розвитку. Такий підхід набуває особливої актуальності для України в умовах євроінтеграційних процесів, післявоєнної відбудови та загострення екологічних викликів, спричинених воєнними діями, кліматичними змінами та деградацією довкілля. Для України екологічні проблеми дедалі частіше виступають чинниками соціальної вразливості, посилюючи нерівність доступу до безпечного життєвого середовища, водних ресурсів, медичних і соціальних послуг. У цьому контексті екосоціальний підхід у соціальній роботі може стати важливим інструментом реалізації європейських соціальних стандартів, спрямованих на захист гідності людини, соціальну згуртованість і екологічну справедливість.

Адаптація європейського досвіду вимагає інтеграції екологічного виміру в національну систему соціальної роботи, зокрема через розвиток міжсекторальної взаємодії соціальних служб, органів місцевого самоврядування та екологічних інституцій. Особливого значення набуває посилення ролі соціальних працівників у роботі з громадами, що зазнають впливу екологічних ризиків, участі в процесах відновлення територій, а також у формуванні екологічно чутливої соціальної політики.

Подальші наукові дослідження в межах інтегрованого екологічного підходу до соціальної роботи доцільно спрямувати на аналіз впливу екологічних чинників на соціальну вразливість населення України, розробку моделей соціального супроводу громад у посткризових та постконфліктних умовах, а також вивчення можливостей імплементації європейських соціаль-

них стандартів у національну практику соціальної роботи. Перспективним напрямом є також дослідження ролі соціальної роботи у процесах «справедливого переходу», сталого розвитку громад і формування екологічної свідомості населення.

Таким чином, екосоціальний вимір соціальної роботи може розглядатися як важливий напрям модернізації соціальної політики України в контексті європейської інтеграції, що поєднує соціальні стандарти ЄС із національними потребами та викликами сучасного суспільства.

Література:

1. Семигіна, Т. І. Чому соціальна робота набуває зеленого кольору? / Т. І. Семигіна // Соціальна робота і практична психологія. – 2023. – № 1. – С. 15–23. – Режим доступу: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_2_2018-11-27.pdf
2. Шульгіна Л. І., Удич З. І. «Зелена» соціальна робота в структурі діяльності соціального працівника // Безперервна освіта як пріоритетний напрямок підвищення професійної компетентності фахівців : наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 16 грудня 2021 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти. Тернопіль : ТОКІППО, 2021. С. 411-415
3. Stamm I. Human Rights–Based Social Work and the Natural Environment: Time for New Perspectives // *Journal of Human Rights and Social Work*. 2023. Vol. 8. P. 42–50. DOI: 10.1007/s41134-022-00236-x.
4. Kumar V., Suhel M. A. Green social work and sustainable development goals: global to local perspectives // *International Journal of Research – GRANTHAALAYAH*. 2024. Vol. 12, no. 8. P. 151–161.
5. Rambaree, K. Environmental social work // *International Journal of Sustainability in Higher Education*. – 2020. – Vol. 21, Issue 3. – P. 557–574. – DOI: 10.1108/IJSHE-09-2019-0270
6. Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Other States. URL: https://www.climatecasechart.com/document/duarte-agostinho-and-others-v-portugal-and-32-other-states_e05d (дата звернення: 31.01.2026)
7. European Commission. European Pillar of Social Rights. Brussels, 2017. URL: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights_en (дата звернення: 23.01.2026).
8. European Commission. The European Green Deal. Brussels, 2019. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення: 23.01.2026).
9. European Commission. Just Transition Mechanism. Brussels, 2020. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/just-transition-mechanism_en (дата звернення: 24.01.2026).
10. European Union. Charter of Fundamental Rights of the European Union. 2012. URL: <https://fra.europa.eu/en/eu-charter> (дата звернення: 23.01.2026).
11. Council of Europe. European Social Charter. Strasbourg, 1961 (revised). URL: <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter> (дата звернення: 23.01.2026).
12. United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. New York, 2015. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (дата звернення: 23.01.2026).

References:

1. Semyhina, T. I. (2023). Why does social work turn green? *Social Work and Practical Psychology*, 1, 15–23. Retrieved January 23, 2026, from https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_2_2018-11-27.pdf
2. Shulhina, L. I., & Udych, Z. I. (2021). “Green” social work in the structure of social worker professional activity. In *Lifelong education as a priority direction for improving professional competence of specialists: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* (Ternopil, December 16, 2021) (pp. 411–415). Ternopil: TOKIPPO.
3. Stamm, I. (2023). Human rights–based social work and the natural environment: Time for new perspectives. *Journal of Human Rights and Social Work*, 8, 42–50. <https://doi.org/10.1007/s41134-022-00236-x>
4. Kumar, V., & Suhel, M. A. (2024). Green social work and sustainable development goals: Global to local perspectives. *International Journal of Research – GRANTHAALAYAH*, 12(8), 151–161. DOI 10.29121/granthaalayah.v12.i8.2024.5934
5. Rambaree, K. (2020). Environmental social work. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 21(3), 557–574. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-09-2019-0270>
6. Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Other States. (2022). Retrieved January 31, 2026, from https://www.climatecasechart.com/document/duarte-agostinho-and-others-v-portugal-and-32-other-states_e05d
7. European Commission. (2017). *European Pillar of Social Rights*. Brussels. Retrieved January 23, 2026, from https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights_en
8. European Commission. (2019). *The European Green Deal*. Brussels. Retrieved January 23, 2026, from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
9. European Commission. (2020). *Just Transition Mechanism*. Brussels. Retrieved January 24, 2026, from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/just-transition-mechanism_en
10. European Union. (2012). *Charter of Fundamental Rights of the European Union*. Retrieved January 23, 2026, from <https://fra.europa.eu/en/eu-charter>
11. Council of Europe. (1961/1996). *European Social Charter (Revised)*. Strasbourg. Retrieved January 23, 2026, from <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter>
12. United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. New York. Retrieved January 23, 2026, from <https://sdgs.un.org/2030agenda>